

MARTTI LUTHER

KOLMAS LOPPIAISEN JÄLKEINEN SUNNUNTAI

Evankeliumisaarna

Kun hän astui alas vuorelta, seurasi häntä suuri kansan paljous. Ja katso, tuli pitalinen mies ja kumartui maahan hänen eteensä ja sanoi: "Herra, jos tahdot, niin sinä voit minut puhdistaa». Niin hän ojensi kätensä, kosketti häntä ja sanoi: »Minä tahdon; puhdistu!" Ja kohta hän puhdistui pitalistaan. Ja Jesus sanoi hänelle: "Katso, ettet puhu tästä kenellekään; vaan mene ja näytä itsesi papille ja uhraa lahja, jonka Mooses on säätänyt, todistukseksi heille». — Ja kun hän saapui Kapernaumiin, tuli hänen tykönsä sadanpäämies ja rukoili häntä ja sanoi: "Herra, minun palvelijani makaa kotona halvattuna ja on kovissa vaivoissa". Hän sanoi hänelle: "Minä tulen ja parannan hänet». Mutta sadanpäämies vastasi ja sanoi: "Herra, en minä ole sen arvoinen, että tulisit minun katonni alle, vaan sano ainoastaan sana, niin minun palvelijani paranee. Sillä minä itsekin olen toisen vallan alainen, ja minulla on sotamiehiä käskyni alaisina, ja minä sanon tälle: 'Mene', ja hän menee, ja toiselle: 'Tule', ja hän tulee, ja palvelijalleni: 'Tee tämä', ja hän tekee.» Tämän kuultuaan Jeesus ihmetteli ja sanoi niille, jotka häntä seurasivat: "Totisesti minä sanon teille: En ole kenelläkään Israelissa löytänyt näin suurta uskoa. Ja minä sanon teille: Monet tulevat idästä ja lännestä ja aterioitsevat Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin kanssa taivasten valtakunnassa; mutta valtakunnan lapset heitetään ulos pimeyteen; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys." Ja Jeesus sanoi sadanpäällikölle: »Mene. Niinkuin sinä uskot, niin sinulle tapahtukoon.» Ja palvelija parani sillä hetkellä. Matt. 8:1 - 13.

1. Tämä evankeliumi opettaa meille kahta uskon ja rakkauden esikuvaa, toista pitaalisessa ja toista sadanpäämiehessä. Tarkastelkaamme ensin pitaalista! Pitaalinen ei noin rohkeasti olisi mennyt Herran tykö puhdistusta anomaan, ellei hän sydämässään olisi täysin luottanut siihen ja odottanut Kristusta suuressa hyvydessään ja armossansa parantajaksensa. Olihan hänellä pitalisena täysi syy karttaa julkisuutta; kielsihän sitä paitsi lakikin pitalisia menemästä toisten ihmisten pariin. Ja kuitenkin hän tungeksesi esiin, välittämättä laista ja ihmisistä, välittämättä edes Kristuksen puhtaudesta ja pyhydestä.

2. Huomaapa tämän johdosta, kuinka usko suhtautuu Kristukseen! Se ei johdata mielehensä mitään muuta kuin sen, että etsii Kristuksen sulaa hyvyttä ja armoa, ja että sen ilmaiseksi, ilman pienintäkään ansiota, omaksensa saa. Eipä tässä tapauksessa suinkaan voida sanoa pitalisen puhtaudellansa ansainneen tulla näin lähelle Kristusta, puhella hänen kanssansa ja rukoilla häneltä apua; päinvastoin: juuri sen tähden, että tuntee saastaisuutensa ja kelvottomuutensa, pitaalinen sitä päättäväisemmin tunkeutuu Kristuksen tykö, vain hänen hyvyteensä katsoen. Juuri tämä on oikeaa uskon, elävää luottamusta Jumalan hyvyteen. Se sydän, joka näin menettelee, uskoo oikein; se, joka ei näin menettele, ei usko oikein, mutta juuri siten menettelevät ne, jotka eivät kiinnitä katsettansa Jumalan pelkkään hyvyteen, vaan ensin pälyilevät hyviin tekoihinsa, ollaksensa hyvyden arvoisia ja sen ansaitaksensa. Sellaiset eivät koskaan rohkaistukaan vakavissaan Jumalaa avuksensa huutamaan eikä hänen eteensä astumaan.

3. Mutta tällaista luottamusta eli uskoa eli Kristuksen hyvyden tuntemista ei pitalisessa olisi syntynyt hänen omasta järjestään; hänen oli jo ennalta täytynyt kuulla hyvä huhu Kristuksesta, se, kuinka tämä on niin hyvä, armollinen ja laupeas ja kuinka hän ilmaiseksi auttaa, rohkaisee ja neuvoo jokaista, joka vain tulee hänen tykönsä. Tällainen huhu oli epäilemättä ehtinyt hänenkin korviinsa, tästä huhusta hän oli ammentanut rohkeutta ja tätä huhua hän oli myös käyttänyt ja tulkinut hyödyksensä, ja, soveltaen Kristuksen hyvyden itsehensä, täydessä luottamuksessa päätellyt: Hänestä liikkeellä olevan huhun mukaisesti ja tämän hyvän huhun perusteella hän varmaan on minullekin hyvä. Näin hänen uskonsa ei siis kasvanut järjestä, vaan se sikisi siitä huhusta, joka Kristuksesta oli liikkeellä, niinkuin pyhä Paavali Roomalaiskirjeen 10. luvussa (Room. 10:17. jakeessa) sanoo: "Usko tulee kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan" eli hänestä liikkuvan huhun »kautta».

4. Tämä juuri onkin se evankeliumi, joka on kaiken hyvän ja autuuden alku, jatko ja loppu. Olemmehan jo usein kuulleet, että kaikkein ensimmäiseksi on kuultava evankeliumia, ja sitten uskottava ja rakastettava ja tehtävä hyviä tekoja; ei ole ensin tehtävä hyviä tekoja, sillä siten käännetään koko asia ylös alaisin, niinkuin tekojen opettajat kääntävät. Evankeliumi taas on hyvä huuto, puhe, maine Kristuksesta, joka on täydellisesti

pelkkää hyvyyttä, rakkautta ja armoa, jotakin sellaista, mitä ei voida sanoa ainoastakaan muusta ihmisestä tai pyhästä. Vaikka nimittäin muutkin pyhät ovat hyvässä huudossa ja maineessa, se kuitenkin ei tiedä evankeliumia; evankeliumia on vain se, missä kuuluu Kristuksen pelkkä hyvyys ja armo, ja jos samalla kuuluisi jotakin muistakin pyhistä, se ei enää olisi evankeliumia, sillä evankeliumi tahtoo rakentaa uskon ja luottamuksen ainoastaan kalliolle, Jeesukselle Kristukselle.

5. Ymmärrät siis tämän pitalisen tapauksen taistelevan uskon puolesta tekoja vastaan. Samoin kuin nimittäin Kristus auttaa tätä miestä sulasta armosta, uskon kautta, ohi kaikkien hänen tekojensa ja ansioittensa, samoin hän auttaa jokaista ja tahtoo, että häntä tällaisena pidetään ja häneltä tätä odotetaan. Jos siis pitalisen mieleen olisi juolahtanut sanoa: "Katso, Herra, näin paljon minä olen rukoillut ja paastonnut, ota se huomioon ja puhdistu minut sen tähden», olisi Kristus varmasti jättänyt hänet parantamatta, sillä eipä moinen ihminen turvautu Jumalan armoon, vaan omaan ansioonsa, eikä Jumalan armo siten tule ylistetyksi, rakastetuksi, kiitetyksi ja halatuksi, vaan omat teot ottavat kunnian itsellensä, ryöstäen Jumalalta sen, mikä hänelle kuuluu. Tämä on sitä »oman käden suutelemista» ja »Jumalan kieltämistä», josta Jobin Kirjan 3. luvussa (Job. 3:27. ja s. jakeessa) sanotaan: »Olenko milloinkaan omaa kättäni suudellut ja niin kieltänyt korkeuden Jumalan?», ja Jesajan 2. luvussa (Jes. 2:8. jakeessa): »He kumartavat kättensä tekoa», toisin sanoen, sen kunnioituksen ja luottamuksen, joka heidän pitäisi antaa Jumalan armolle, he kohdistavat omaan tekoonsa.

6. Toisaalta on Kristuksen suhtautumisessa pitaliseen myöskin näytetty rakkauden esikuva. Siitähän näet, että rakkaus tekee hänestä palvelijan: hän auttaa köyhää ilman vastapalvelusta, tavoittelematta sillä etua, suosiota tai kunniaa, vaan ainoastaan köyhän hyötyä ja Isän Jumalan kunniaa.

7. Juuri tätä minä usein olen sanonut: usko tekee meidät herroiksi, rakkaus palvelijoiksi; jopa me uskon kautta tulemme jumaliksi, Jumalan luonnosta ja nimestä osallisiksi, niinkuin 82. psalmi (Ps. 82:6. jae) sanoo: »Minä sanon: Te olette jumalia ja kaikki tyynni Korkeimman poikia», rakkauden kautta meistä taas tulee kaikkein köyhimpien vertaisia. Uskon mukaan me emme tarvitse mitään: meillä on kaikkea kylliksi; rakkauden mukaan me palvelemme kaikkia. Uskossa me saamme rikkauksia ylhäältä, Jumalalta, rakkaudessa me jakelemme niitä alas, lähimmäiselle. Kristuskaan ei jumaluutensa puolesta tarvinnut mitään, mutta inhimillisessä luonnossansa hän palveli kaikkia, jotka häntä tarvitsivat. Tästä olemme usein tarpeeksi asti puhuneet: niin meidänkin uskon kautta täytyy tulla synnytytyiksi Jumalan lapsiksi ja jumaliksi, herroiksi ja kuninkaiksi, niinkuin Kristuskin iankaikkisuudessa syntyi Isästä tosi Jumalaksi; ja taas toisaalta rakkaudessa aueta auttamaan lähimmäistä laupeuden teoilla, niinkuin Kristuskin tuli ihmiseksi, auttaakseen meitä kaikkia. Ja samoin kuin Kristus ei edeltäpäin teoillansa ansainnut tai ihmiseksitulemisellaan hankkinut itsellensä jumaluutta, vaan se oli hänelle syntymästänsä, ohi kaikkien tekojen ja ennen kuin hän tuli ihmiseksi, samoin emme mekään teoilla tai rakkaudella ole ansainneet Jumalan lapseutta emme sitä, että syntimme annetaan anteeksi, emmekä myös sitä, että kuolema ja helvetti eivät vahingoita, vaan me olemme saaneet sen armosta, ilman tekoja ja ennen rakkautta, uskon kautta, evankeliumista. Ja samoin kuin Kristus, ollen ensin iankaikkisuudesta Jumala, meitä palvellaksensa tuli ihmiseksi, samoin mekin rakkaudessa teemme hyvää lähimmäisellemme vasta sitten, kun ensin uskon kautta olemme vanhurskaita, synnittömiä, eläviä, autuaita ja Jumalan lapsia. Tämä riittääköön ensimmäisestä, pitalisen esikuvasta.

8. Toinen esikuva on ensimmäisen kaltainen, mikäli on kysymys uskosta ja rakkaudesta. Sadanpäämiehelläkin nimittäin on sydämellinen luottamus Kristukseen: hän ei kuvittele näkevänsä mitään muuta kuin pelkkää Kristuksen hyvyyttä ja armoa—eipä hän muutoin olisi Kristuksen tykö mennytkään tai ei olisi lähettänyt edustajaa hänen luoksensa, niinkuin Luukas Evankeliuminsa 7. luvussa (Luuk. 7:3. jakeessa) kertoo. Hänellä ei myöskään olisi ollut uskaliasta luottamustansa, ellei jo ennen olisi kuullut Kristuksen hyvyydestä ja armosta. Tässäkin tapauksessa siis evankeliumi on antanut alkusysäyksen hänen luottamuksellensa eli uskollensa.

9. Tästä siis jälleen saamme sen opetuksen, että on aloitettava evankeliumista, uskottava se eikä tähyiltävä mitään ansioita, mitään tekoja. Sadanpäämieskään ei vedonnut mihinkään ansioonsa tai tekoonsa, vaan luotti yksinomaan Kristuksen hyvyyteen. Toteamme siis, että kaikki Kristuksen teot esittävät meille evankeliumin, uskon ja rakkauden esimerkkejä.

10. Siinäkin näemme esimerkin rakkaudesta, että Kristus tekee sadanpäämiehelle hyvää korvauksetta, vaatimatta vaivannäköä tai lahjaa, niinkuin edellä sanottiin. Lisäksi sadanpäämieskin antaa esimerkin rakkaudesta ottamalla palvelijansa asian omaksi asiakseen: samoin kuin Kristus on ottanut meidät hoiviinsa, niin sadanpäämieskin tekee palvelijalleen hyvän teon, vain hänen edukseen. Luukas sanookin Evankeliuminsa 7. luvussa (Luuk. 7:2. jakeessa) hänen tehneen sen siitä syystä, että rakasti häntä ja piti häntä suuressa arvossa; on kuin hän sanoisi: Se rakkauden kiintymys, joka sadanpäämiehellä oli palvelijaansa, ajaa hänet ottamaan varteen tämän hädän ja tekemään sen, minkä teki. Näin mekin tehkäämme! Varokaamme pettämistä itseämme, ajatellen, että meillä on evankeliumi, jos kuitenkin emme

välitä lähimmäisen hädästä. Tämä olkoon sanottuna näistä kahdesta esikuvasta. Nyt tarkastelemme eräitä tekstin kohtia.

11. Pitalinen tässä miedontaa rukoustansa sanoessaan: »Herra, jos tahdot, niin sinä voit minut puhdistaa!" Tätä emme saa käsittää siten, että hän olisi epäillyt Kristuksen hyvyttä ja armoa. Kyllä näet usko olisi mitätön, vaikka uskottaisiin Kristus kaikkivaltiaaksi, kaikkeen kykeneväksi ja kaiken tietäväksi; mutta vasta se on elävää uskoa, kun ei epäillä, että Jumala myös on hyvä ja armossansa tahtoo tehdä sen, mitä anomme. Asia on käsitettävä näin: usko ei epäile, että Jumalan hyvä tahto kohdistuu henkilöön, että se tahtoo ja suopi sille kaikkea hyvää, mutta tiedossamme ei ole, onko se, mitä usko anoo ja esittää, hyvää ja hyödyllistä; sen tietää yksin Jumala, ja sen tähden usko, alistaen kaiken Jumalan armollisen tahdon ratkaistavaksi, anoo sitä, mikä on hänen kunniaksensa ja meidän hyödyksemme, eikä se epäile Jumalan antamista, tai, ellei antaminen ole mahdollinen, että hänen jumalallinen tahtonsa suuressa armossansa jättää antamatta, nähdessänsä antamatta jättämisen paremmaksi. Kaiken tämän ohessa usko kuitenkin pysyy aivan varmana Jumalan armollisesta tahdosta, antoi hän sitten tai oli antamatta, niinkuin pyhä Paavalikin Roomalaiskirjeen 8. luvussa (Room. 8:26. jakeessa) sanoo, että "me emme tiedä, mitä tai miten meidän pitää rukoileman", ja Isä meidän rukouksessa Isä käskää meitä panemaan ensi sijalle hänen tahtonsa ja sen tapahtumista rukoilemaan.

12. Juuri tätä me myöskin olemme usein sanoneet: uskottava on ilman mitään epäilemisiä ja panematta Jumalan hyvyydelle rajoituksia, mutta rukoillessamme meidän on rajoituttava hänen kunniansa, hänen valtakuntansa ja hänen tahtonsa piiriin: emme saa asettaa hänen tahdolleen aikaa, paikkaa, tapaa tai nimeä, vaan meidän pitää ehdottomasti jättää kaikki hänen haltuunsa. Sen tähden pitalisenkin rukous on erikoisesti Herran mieleinen ja se tulee nopeasti kuulluksi. Jos me nimittäin jätämme asiamme hänen tahtonsa varaan, anoen sitä, mikä on hänen mieleistään, hänkään ei voi jättää tekemättä sitä, mikä on meille mieleistä. Usko saa aikaan sen, että hän on meille suosiollinen; samoin tällainen alistuva rukous saa aikaan sen, että hän antaa sen, mitä me anomme. — Kymmentä pitalista käsittelevässä saarnassa on tyhjentävästi puhuttu sintä, minkä tähden pitalinen lähetettiin pappien luokse, ja mitä se merkitsee.

13. Mitä taas tulee tähän Kristuksen sanaan: »En ole kenelläkään Israelissa löytänyt näin suurta uskoa», on sen johdosta paljon tuskailtu, kun ei toiselta puolen ole tahdottu tehdä Kristuksesta valehtelijaa ja toiselta puolen ei ole tahdottu jättää Jumalan äitiä ja apostoleita sadanpäämiestä vähäisemmiksi. Vaikka minä voisinkin väittää Kristuksen tässä puhuvan Israelin kansasta, jonka keskuudessa hän yleensä oli saarnannut ja jonka luokse hän oli tullut, äitinsä ja opetuslastensa vastakohtana, nämä kun vaeltaen hänen kanssaan ja hänen saarnatessaan tulivat juuri Israelin kansan tykö, minä kuitenkin haluan yksinkertaisesti pysyä Herran sanoissa sellaisinaan ja jätän ne sellaisiksi kuin ne kuuluvat. Näin teen ensinnäkin sen tähden, että minkään uskonopin kohdan kanssa ei ole ristiriidassa se, että ei apostolien eikä Jumalan äidinkään usko ole ollut sadanpäämiehen uskon veroinen. Jos kerran mikään uskonopin kohta ei ole ilmeisessä ristiriidassa Kristuksen sanojen kanssa, on näille kenestäkään pyhästä, kenestäkään enkelistä jopa itse Jumalastakaan välittämättä annettava niiden täydellinen, sananmukainen merkitys, muuntelematta ja vääntelemättä niitä omien selittelemisemme ja tulkitsemisemme mukaan; sillä hänen sanansa on totuus sellaisinaan, ja se ylittää kaikki pyhät ja enkelit.

14. Toiseksi sen tähden, että tuollainen selitteleminen ja väänteleminen juontuu lihallisesta mielestä ja tunnesyistä: emme mittaa Jumalan pyhiä Jumalan armon mukaan, vaan heidän persoonansa, arvonsa ja ylhäisyytensä mukaan. Tämä on ristiriidassa Jumalan kanssa, joka mittaa aivan toisin, ainoastaan omien lahjojensa mukaan. Pyhän Johannes Kastajan hän esimerkiksi ei koskaan sallinut tehdä yhden yhtäkään ihmettä — Johanneksen Evankeliumin 10. luku (Joh. 10:41. jae) » joita moni vähempi pyhä on tehnyt. Kaiken kaikkiaan: hän usein toteuttaa halpa-arvoisten pyhien kautta sellaista, mitä hän ei toteuta suurten pyhien kautta. Kaksitoistavuotiaana hän kätkeytyi äidiltänsä, jättäen hänet epätietoisena harhailemaan — Luukkaan Evankeliumin 2. luku (Luuk. 2:43 jae); hän ilmestyi Magdalan Marialle pääsiäisaamuna — Johanneksen Evankeliumin 20. luku (Joh. 20:14. jae), ennen kuin ilmestyi omalle äidillensä ja apostoleille; hän keskusteli samarialaisen naisen kanssa — Johanneksen Evankeliumin 4. luku (Joh. 4:7. jae), ja avion rikkoneen naisen kanssa — Johanneksen Evankeliumin 8. luku (Joh. 8:10. jae) ystävällisemmin kuin koskaan oli keskustellut oman äitinsä kanssa. Samoin: samaan aikaan kun Pietari lankeaa ja kieltää, ristillä riippuva murhamies pysyy ja uskoo vahvasti.

15. Näillä ja muilla samantapaisilla ihmeteoilla hän osoittaa, ettei tahdo meidän mittailevan hänen pyhissään olevaa Henkeään, ja ettemme saa arvostella henkilön mukaan. Hän tahtoo antaa lahjansa vapaasti, oman tahtonsa mukaan, niinkuin pyhä Paavali 1. Korinttolaiskirjeen 12. luvussa (1. Kor. 10:11. jakeessa) sanoo, eikä sen mukaan, miltä meistä tuntuu. Jopa hän — Johanneksen Evankeliumin 14. luvussa (Joh. 14:12. jakeessa) — sanoo omasta itsestään: »Joka uskoo minuun, myös hän on tekevä niitä tekoja, joita minä teen, ja suurempiakin, kuin ne ovat, hän on tekevä». Ja tämä kaikki sen vuoksi, ettei kukaan rohkenisi korottaa itseänsä eikä kukaan korottaa toista pyhää toisten yläpuolelle ja näin lahkoja nostaa, vaan jättäisi

heidät kaikki saman arvoisina Jumalan armon haltuun, olkoot häneltä saamiinsa lahjoihin katsoen kuinka erilaisia tahansa. Pyhän Stefanuksen kautta hän tahtoo tehdä sen, mitä hän ei tee pyhän Pietarin kautta, ja pyhän Pietarin kautta sitä, mitä hän ei tee äitinsä kautta, ollaksensa se ainoa, joka tahtonsa mukaan kaiken kaikissa toteuttaa, persoonaa erottelematta.

16. Tässäkin tapauksessa asia siis on käsitettävä niin, että Kristus saarnatoimiltaan kestäessä ei löytänyt sellaista uskoa äidistensä eikä apostoleistansa, vaikka hän sitä ennen tai sen jälkeen joko löysi tai oli löytämättä äidistensä, apostoleista ja monesta muusta suurempaa uskoa. On näet varsin mahdollista, että hän antoi suuren uskon äidillensä siihen aikaan kun hän sikisi hänestä ja tämä hänet synnytti, mutta ei antanut tai harvoin antoi jälkeensä yhtä suurta, jopa joskus salli sen väsähtää, niinkuin teki silloin kun hävisi häneltä kolmeksi päiväksi — Luukkaan Evankeliumin 2. luku. Samoin hän tekee kaikille muillekin pyhillensä; ellei hän niin tekisi, nämä pyhät varmasti lankeaisivat ylpeyteen, tehden itsestään epäjumalia, tai me tekisimme heistä epäjumalia, tarkaten enemmän heidän arvollisuuttaan ja persoonaansa kuin Jumalan armoa.

17. Huomaa siis tämän johdosta: houkkia olemme ja huonoja käsittämään Jumalan tekoja ja ihmeitä, kun halveksimme tavallista kristittyä ja kun olemme siinä käsityksessä, että ainoastaan huippuhiipat ja opinkäyneet pystyvät ymmärtämään ja arvioimaan Jumalan totuutta, vaikka Kristus tässä korottaa pakanan ja hänen uskonsa kaikkien opetuslastensa yläpuolelle! Siitä on seurauksena se, että me pureudumme persooniin ja elämänmuotoihin emmekä Jumalan sanoihin ja armoon; sen tähden me persoonien ja elämänmuotojen mukaan vaellamme kaikessa erheessä, ja sitten sanomme, että kristillinen kirkko ja kirkolliskokoukset ovat näin sanoneet ja että ne eivät voi erehtyä, niillä kun on Pyhä Henki! Mutta Kristus onkin halveksittujen parissa ja hän antaa persoonat ja kirkolliskokoukset perkeleen haltuun. Tarkkaa siis erikoisesti: Kristus korottaa pakanan näin korkealle! Tämä koskee varmasti myös Hannasta, Kaifasta ja kaikkia muita pappeja, oppineita ja pyhiä: kaikkien nähden pitää täydellä syyllä olla tämän pakanan oppilaina; ei tule kysymyksenäkään, että saisivat hänestä jotakin määrällä ja häntä komentaa. Jumala hyvinkin jättää jonkun suuren pyhän uskoa vaille, mutta antaa pienelle suuren uskon, että aina toinen pitäisi toista suuremmassa arvossa kuin itseänsä — Roomalaiskirjeen 12. luku (Room. 12:10- jae)

Herra, en minä ole sen arvoinen.

18. Siinä juuri on tämän pakanan uskon suuruus, että hän tietää: autuus ei riipu Kristuksen ulkonaisesta läsnäolosta, sillä eipä se auta, vaan sana ja usko. Mutta tätä eivät apostolit vielä tietäneet, ehkäpä ei Kristuksen äitikään: he kiintyivät hänen ulkonaiseen läsnäoloonsa eivätkä hänestä mielellään luopuneet — Johanneksen Evankeliumin 16. luku (Joh. 16:6. jae); näin eivät pitäneet kiinni hänen pelkästä sanastansa. Pakana sitä vastoin tyytyy niin täydellisesti sanaan, ettei edes pidä Kristuksen läsnäoloa toivottavana eikä itseänsä sen arvoisena, jopa osoittaa voimakkaan uskonsa vertauksella, sanoessaan: »Minä itekin olen toisen vallan alainen» ja minä voin yhdellä ainoalla sanalla saada alaisteni parissa tahtoni toteutetuksi; etkö siis sinä sanallasi voi saada aikaan, mitä tahdot. Tiedänhän minä varmasti ja sinä selvästi osoitatkin terveyden ja sairauden, kuoleman ja elämän olevan käskettävänäsi samalla tavalla kuin minun palvelijani ovat minun käskettävänäni.» Niinpä tämän uskon voimasta hänen palvelijansa kohta parani.

19. Ja kun tässä on aikaa ja kun evankeliumi antaa siihen aiheen, on meidän vähän puhuttava vieraasta uskosta ja sen voimasta, liiatenkin kun moni on siitä huolissaan, erikoisesti pienten lasten tähden, joiden arvellaan tulevan kasteessa autuaiksi, ei oman uskonsa, vaan vieraan uskon kautta, samoin kuin tässä tämä palvelija parani, ei oman uskonsa, vaan isäntänsä uskon avulla. Tätä kysymystä emme vielä tähän mennessä ole käsitelleet; meidän on siis tässä, tulevia vaarallisia erehdyksiä vastustaaksemme, sitä käsiteltävä.

20. Ensiksikin todetkaamme se vahva ja varma, perustava asia: kukaan ei tule autuaaksi toisten uskolla tai vanhurskaudella, vaan omallansa, eikä myöskään ketään tuomita kadotukseen toisen epäuskon tai syntien tähden, vaan oman epäuskonsa tähden, niinkuin evankeliumi kirkaasti ja selvästi sanoo Markuksen Evankeliumin 16. luvussa (Mark. 16:16. jakeessa): »Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen», ja Roomalaiskirjeen 1. luvussa (Room. 1:17. jakeessa): »Vanhurskas on elävä uskosta», ja Johanneksen Evankeliumin 3. luvussa (Joh. 3:16 - 18. jakeissa): »Ei yksikään, joka häneen uskoo, huku, vaan hänellä on iankaikkinen elämä», ja vielä: »Joka uskoo häneen, sitä ei tuomita; joka ei usko, se on jo tuomittu». Nämä ovat päivänselviä, täysin ymmärrettäviä sanoja: jokaisen täytyy omakohtaisesti uskoa, kukaan ei selviydy vieraalla uskolla, ilman omaa uskoa. Näistä lausumista ei saa poiketa eikä niitä kieltää, oli kysymys mistä tahansa; ennemmin annettakoon maailman kaikkineen raueta kuin mennään muuttamaan tätä jumalallista totuutta! Ja vaikka sitä vastaan esitettäisiinkin jotain sellaista näennäisen pätevää, jota sinä et osaa kumota, niin tunnusta toki mieluummin, että et ymmärrä asiaa, näin jättäen sen Jumalan haltuun, kuin että myönnyt johonkin, joka on vastoin näitä selviä raamatunkohtia.

Jääkööt pakanat, juutalaiset, turkkilaiset, vähäiset lapset ja kaikki muukin minne jäävät, mutta näiden sanojen pitää, niiden täytyy olla oikeat ja todet.

21. Siis kysymme, kuinka on pienten lasten laita, heillä kun ei vielä ole mitään ymmärrystä ja kun he eivät omakohtaisesti voi uskoa, koskapa on kirjoitettu: »Usko tulee kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta» — Roomalaiskirjeen 10. luku (Room. 10:17. jae). Eiväthän pienet lapset kuule eivätkä ymmärrä Jumalan sanaa; heillä ei siis myöskään voi olla omaa uskoa.

22. Yliopistojen sofistit ja paavin joukkio ovat näihin kysymyksiin sepitelleet seuraavan vastauksen. Pienet lapset kastetaan vailla omaa uskoa olevina, nimittäin siihen seurakunnan uskoon, jonka kummit kastetilaisuudessa tunnustavat, ja sen mukaisesti annetaan kastettaessa lapsukaiselle kasteen voimasta synty anteeksi, oma usko vuodatetaan häneen armon kera, ja näin sukeutuu vedestä ja Pyhästä Hengestä uudestisyntynyt lapsi.

23. Mutta kysypä heiltä, kuinka he perustelevat vastauksensa ja missä kohdin Raamattua se on kirjoitettuna, niin ollaan kuin paksun savun keskellä; tai sitten he osoittavat tohtorinhattuunsa sanoen: »Me olemme syvästioppineita tohtoreita ja sanomme näin, ja sen tähden se on niin; on siis parasta lakata kyselemästä!» Kaikilla muillakin heidän opeillaan on järjestään sama perustus: heidän omat uneksimisensa ja vakaumuksensa. Jos pukeutuvat parhaimpaan sotisopaansa, he saavat esitetyksi oppilauseen, jossa on hivenen verran pyhää Augustinusta tai jotakuta muuta pyhää isää. Mutta eipä se riitä meille niissä kysymyksissä, jotka koskevat sielujen autuutta; sillä he itse ovat ja kaikki pyhät isätkin ovat olleet ihmisiä ja taas ihmisiä. Ken takaa, ken vakuuttaa minulle, että he selittävät oikein? Ken uskaltaa luottaa siihen ja sen varassa kuolla, he kun selittävät ilman Raamattua ja Jumalan sanaa? Pyhiä siellä, toisia täällä! Kun on kysymys minun sielustani, kadotanko sen iankaikkiseksi ajoiksi vai säilytänkö sen, silloin minä en voi jättäytyä edes kaikkien enkelien ja pyhien varaan, vielä vähemmin yhden tai kahden pyhän varaan, elleivät osoita minulle Jumalan sanaa.

24. Tätä valhetta ovat he käyttäneet lähtökohtana ja joutuneet niin pitkälle, että ovat opettaneet, ollen jatkuvastikin siinä käsityksessä, että sakramenteilla on sellainen voima, että nauttiessasi sen, vaikka sinulla ei ole lainkaan uskoa, kunhan et vain ole synnin tekemisen aikomuksessa, kuitenkin saat armon ja syntien anteeksiantamuksen ilman mitään uskoa. Tämän he ovat johtaneet edellämainitusta käsityksestä, että pienet lapset, heidän perustelujensa mukaisesti, ilman uskoa, yksinomaan kasteen voimasta saavat armon. Tämän he sitten soveltavat myöskin vanhoihin ja yleensä kaikkiin ihmisiin. He puhuvat näin omasta päästään; he ovat varsin mestarillisesti pois juurittaneet, tyhjäksi ja tarpeettomaksi tehneet kristillisen uskon sekä sakramenttien voimalla pystyttäneet ainoastaan oman tekomme. Tästä minä olen tyhjentävästi kirjoittanut käsitellessäni Leon bullia kohta kohdalta.

25. Pyhät, vanhat isät ovat tästä toki vähän paremmin puhuneet, vaikkakaan ei kyllin selvästi. He eivät puhu sakramenttien kuvittelusta vaikutuksesta, vaan esittävät mielipiteenään, että pienet lapset kastetaan kristillisen seurakunnan uskoon. Mutta kun he eivät perusteellisesti selitä, millä tavalla tämä kristillinen usko auttaa lapsia, saavatko he siten omakohtaisen uskon, vai kastetaanko heidät sinänsä, itse uskoa vailla ollen, kristillisen uskon varaan, nuo sofistit menevät edemmä, tulkiten pyhiä isiä siten, että lapset kastetaan ilman omakohtaista uskoa, ja että he saavat armon ainoastaan seurakunnan uskossa. He nimittäin ovat uskon vihollisia: missä ikänä he voivat kohentaa tekoja, siellä täytyy uskon joutua alakynteeseen. He eivät edes ota huomioon sitä mahdollisuutta, että pyhät isät ovat erehtyneet taikka että he itse eivät ole isiä oikein ymmärtäneet.

26. Kavahda tätä erhettä, vaikka se olisi kaikkien isien ja kirkolliskokousten nimenomainen käsitys! Sillä se ei pidä paikkaansa eikä sillä ole tukena mitään raamatullista perustusta, vaan se on pelkkää inhimillistä mielikuvitusta ja unelmaa, ja päälle päätteeksi se on täydellisessä ja ilmeisessä ristiriidassa äskenmainittujen päälauseiden kanssa, joissa Kristus m.m. sanoo: »Joka uskoo ja kastetaan» jne. Suoralta kädeltä siis päätämme: kaste ei auta ketäkään eikä sitä ole annettava kenellekään, joka ei omasta puolestaan usko; ilman omakohtaista uskoa ei ole ketään kastettava. Pyhä Augustinus itsekin sanoo: »*Non sacramentum iustificat, sed fides sacramenti*», Sakramentti ei tee vanhurskaaksi, vaan sakramentin uskominen.

27. Näiden lisäksi on eräitä muita, esimerkiksi niinsanotut valdolaisveljet, jotka ovat sitä mieltä, että jokaisen täytyy omakohtaisesti uskoa ja omakohtaisella uskolla ottaa vastaan kaste ja ehtoollinen; päinvastaisessa tapauksessa ei häntä kaste eikä ehtoollinen hyödytä mitään. Tähän asti he esittävät ja käsittävät oikein. Mutta se, että he kaikesta huolimatta ryhtyvät kastamaan pieniä lapsia, joilla heidän käsityksensä mukaan ei ole omakohtaista uskoa, on pyhän kasteen pilkkaamista; vastoin parempaa tietoansa he rikkovat toisen käskyn, turhaan ja perusteettomasti käyttämällä Jumalan nimeä ja sanaa. Heitä ei ollenkaan auta edes se puolustelu, että väittävät lapset kastettavan näiden tulevaa uskoa silmällä pitäen, silloin kun heidän järkensä

alkaa toimia. Uskon täytyy nimittäin olla saapuvilla ennen kastetta tai ainakin kastettaessa, sillä muutoin lapsi ei pääse vapaaksi perkeleestä ja synneistä.

28. Jos siis heidän ajatuksensa olisi oikea, täytyisi kaiken sen, mitä lapselle kasteessa toimitetaan, olla pelkkää valhetta ja pilaa. Siinähan kastaja kysyy, uskooko lapsi, ja tähän vastataan hänen puolestaan myöntävästi; sitten kysytään, tahtooko se tulla kastetuksi, johon niin ikään vastataan lapsen puolesta myöntävästi; kuitenkin ei ketään lapsen puolesta kasteta, vaan se kastetaan itse. Siispä joko sen itsensä myös täytyy uskoa, tai kummit ehdottomasti valehtelevat sanoessaan sen puolesta: »Minä uskon». Sitten vielä kastaja kiittää siitä, että lapsi on nyt uudestisyntynyt, että sen synnit ovat anteeksiannetut, että se on perkeleestä vapahdettu, ja tämän merkiksi hän pukee sen valkoiseen pukuun, näin kaikin puolin käsitellen sitä uutena, pyhänä Jumalan lapsena; kaikki tämä olisi ehdottomasti vääriä, ellei käsillä olisi omakohtaista uskoa, ja olisi parempi, ettei koskaan kastettaisi yhden yhtäkään lasta, kuin että näin ilveillen tehtäisi pilaa Jumalan sanasta ja sakramentista, aivan kuin Jumala olisi epäjumala tai hölmö.

29. Ei auta sekään, että jaetaan Jumalan valtakunnan kolmia: ensiksi se muka on kristillinen seurakunta, toiseksi iankaikkinen elämä ja kolmanneksi evankeliumi; sitten sanotaan lapset kastettavan taivasten valtakuntaan sekä ensimmäisessä että kolmannessa merkityksessä, toisin sanoen, heitä ei kasteta, siten tullaksensa autuaiksi ja syntien anteeksiantamuksen omistukseen, vaan heidät otetaan kristikunnan yhteyteen ja saatetaan evankeliumin ääreen. Tämä on varsin tyhjää puhetta, omien mielijohteiden mukaista sepustelua. Eihän se ole mitään taivasten valtakuntaan tulemista, että minä tulen kristittyjen pariin ja kuulen evankeliumia; samoinhan voivat tehdä pakanatkin, eikä siinä mitään kastetta tarvita. Vaikka sinä puhuisit mitä taivasten valtakunnasta sen ensimmäisessä, toisessa tai kolmannessa merkityksessä, se ei myöskään ole mitään taivasten valtakuntaan tulemista; vaan se on taivasten valtakunnassa olemista, kun minä olen kristikunnan elävä jäsen enkä ainoastaan kuule evankeliumia, vaan myös uskon sen. Muutoinhan olisi ihminen kuin ihminen taivasten valtakunnassa juuri niin kuin minä heittäisin kristittyjen pariin pölkyn tai palikan tai niinkuin perkele on heidän parissaan! Tuollainen ei siis lainkaan kelpaa!

30. Tästä seuraa myös, että kristillisellä seurakunnalla olisi kaksi kastetta, ja että sama kaste ei olisi lapsilla kuin aikuisilla on, vaikka kuitenkin pyhä Paavali Efesolaiskirjeen 4. luvussa (Ef. 4:5. jakeessa) sanoo, että on vain »yksi kaste, yksi Herra, yksi usko». Ellei näet kaste vaikuta eikä anna lapsille samaa, minkä se vaikuttaa ja antaa aikuisille, se ei ole samaa kastetta, jopa se ei ole kastetta laisinkaan, vaan se on kasteella leikkimistä ja sen pilkkaamista, koskapa ei ole olemassa mitään muuta kastetta kuin sellainen, joka tekee autuaaksi. Mikäli siis tiedetään tai käsitetään, että kaste ei tee autuaaksi, sitä ei ole toimitettava; jos se kaikesta huolimatta toimitetaan, silloin ei toimiteta kristillistä kastetta, koska silloin ei uskota sen vaikuttavan sitä, minkä kasteen on määrä vaikuttaa, ja siitä syystä se on jokin muu, vieras kaste. On siis kiireellisen välttämätöntä, että valdolaisveljekset kastattavat itsensä uudestaan, niinkuin he meikäläisiäkin uudestaan kastavat, koskapa eivät ainoastaan ota kastetta ilman uskoa, vaan vieläpä uskon vastaisesti, antamalla toisen, vieraan, epäkristillisen kasteen, josta koituu Jumalalle pilkkaa ja häpeää.

31. Ellemme siis pätevämmiin osaa vastata tähän kysymykseen ja todistaa, että pienet lapset itse uskovat ja että heillä on omakohtainen usko, niin minä päättelen ja vakaasti neuvon: niin pian kuin mahdollista lakattakoon älköönkä kastettako lapsia ollenkaan, ettemme moisella mielikuvituksellisella ilveilyllä, jonka takana ei mitään ole, pilkkaisi ja häpäisisi suurestiylitettyä Jumalan majesteettia. Niinpä siis tässä loppujen lopuksi väitämme: kastettaessa lapset itse uskovat ja heillä on omakohtainen usko, jonka Jumala heissä vaikuttaa, kun kummit kristillisen seurakunnan uskossa heidän puolestansa rukoilevat ja heitä esiin tuovat; vieraan uskon vaikutus on mielestämme seuraava: sen avulla ei kukaan voi tulla autuaaksi, mutta sen kautta, esirukoukseksi ja avuksi käsitettynä, kastettava voi Jumalalta saada omakohtaisen uskon, jonka kautta hän tulee autuaaksi. Siinä käy samoin kuin luonnollisessa elämässäni ja kuolemassani. Jos minun on eläminen, täytyy minun itseni ensin syntyä; kukaan ei voi syntyä minun sijastani, niin että minä sen varassa elän. Mutta äiti ja synnytyksen avustaja voivat kyllä elämällänsä edistää minun syntymistäni, että minäkin sen voimasta eläisin. Samoin on minun omalta kohdaltani kärsittävä kuolema, kun minun on kuoltava; kenenkään kuolema ei voi auttaa minua sillä tavalla, että minä sen varassa kuolen. Mutta toinen voi kyllä edistää omaa kuolemaani esimerkiksi pelästyttämällä minua, karkaamalla minun kimppuuni, tukahduttamalla tai likistämällä minut kuoliaaksi tai surmaamalla minut myrkyllisin höyryin. Edelleen: kukaan ei voi mennä helvettiin minun puolestani, mutta voi kyllä vietellä minut harhauttavalla opilla ja elämällä, ja niin minä itse menen sinne oman erheeni tähden, vaikka toisen erheen ansiosta. Ei myöskään kukaan voi minun puolestani mennä taivaaseen, mutta voi auttaa minua sinne saarnaamalla, opettamalla, johdattamalla, rukoilemalla, ja näin auttaa minua samaan Jumalalta sellaisen uskon, jolla minä pääsen taivaaseen. Eipä tämä sadanpäämieskään tullut terveeksi palvelijansa halpaantumisesta, mutta hän on saanut toimeen sen, että palvelija sai takaisin terveytensä.

32. Niin sanomme tässäkin: lapsia ei kasteta kasteentodistajien eikä seurakunnan uskoon, vaan kasteentodistajien ja seurakunnan usko rukoilee ja saa heille omakohtaisen uskon; siihen heidät kastetaan ja

siinä he omakohtaisesti uskovat. Tätä tukee moni voimallinen raamatunkohta: Matteuksen Evankeliumin 19. luku (Matt. 19:13. ja ss. jakeet), Markuksen Evankeliumin 10. luku (Mark. 10:13. ja ss. jakeet) ja Luukkaan Evankeliumin 18. luku (Luuk. 18:15. ja s. jae): kun eräät toivat Herran Jeesuksen tykö lapsia, että hän heihin koskisi, ja kun sitten opetuslapset estivät heitä, nuhteli Kristus opetuslapsiansa, otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päällensä, siunasi heitä ja sanoi: Sellaisten on Jumalan valtakunta. Näitä lausumia ei kukaan ryöstä meiltä eikä voi niitä päteville syillä kumota. Tässähän sanotaan selvästi, että Kristus ei salli kiellettävän tuomasta vähäisiä lapsia luoksensa, jopa hän käskee tuomaan ne tykönsä, siunaa heidät ja antaa heille taivasten valtakunnan. Huomatkaamme tarkasti tämä!

33. Tämä on epäilemättä kirjoitettu luonnollisista lapsista. Ei käy laatuun sellainen Kristuksen sanojen selittelemineen, että hän muka on tarkoittanut hengellisiä lapsia, jotka nöyryydessään ovat pieniä. Tässä oli todellisia, vähäisiä lapsia — Luukas nimittää niitä *infantes* sanalla — ja juuri näitä lapsia hän siunaa ja näistä hän sanoo, että heidän on taivasten valtakunta. Mitä siis tähän sanomme? Jos sanomme, että niillä ei ole ollut omakohtaista uskoa, niin ovat edellämainitut raamatunkohdat väärä, m.m.: »Joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen»; sitten Kristuskin valehtelee ja pieksää tuulta, sanoessaan taivasten valtakuntaa heidän omaksensa, puhumatta vakavasti todellisesta taivasten valtakunnasta. Selitä nyt näitä Kristuksen sanoja niin taikka näin, joka tapauksessa tässä sanotaan, että lapset on vietä-ä Kristuksen tykö ja että heitä ei saa estää; ja kun he sitten ovat viedyt hänen tykönsä, pakottaa hän meidät uskomaan, että hän siunaa heidät ja antaa heille taivasten valtakunnan, niinkuin hän teki näille lapsille. Eikä meidänkään mitenkään sovi menetellä eikä uskoa toisin niin kauan kuin tämä sana pysyy paikallaan: »Sallikaa lasten tulla minun tyköni älkääkään estäkö heitä»; samoin sopii meidän uskoa, että hän, sitten kun heidät on tuotu hänen tykönsä, ottaa heidät syliinsä, panee kätensä heidän päällensä, siunaa heitä ja antaa heille taivaan, niin kauan kun tuo sana pysyy paikallaan, että hän siunasi hänen tykönsä tuodut lapset ja antoi heille taivaan. Ken voi sivuuttaa tämän raamatunkohdan? Kuka uskaltaa vastoin sitä estää lapsia tulemasta kasteelle tai kieltäytyä uskomasta, että hän heidät siunaa, kun he tulevat?

34. Ja hän on kasteessa läsnäolevana aivan samoin nyt kuin silloinkin; sen me kristityt varmasti tiedämme ja sen tähden emme saa evätä lapsilta kastetta. Emme myöskään saa epäillä sitä, että hän siunaa ne kaikki, jotka hänen tykönsä tulevat, niinkuin hän siunasi nuo lapset. Nyt on siis vain kysymyksessä niiden jumalisuus ja usko, jotka tuovat lapsia hänen tykönsä: tuomisellaan he auttaen vaikuttavat sen, että lapset saavat siunauksen ja taivasten valtakunnan, mikä taas ei voi toteutua, ellei näillä itsellensä ole omakohtaista uskoa, niinkuin olemme sanoneet. Sanomme siis tässäkin: tosin lapset viedään kasteelle vieraalla uskolla ja toimenpiteellä, mutta kun he ovat tulleet sille ja kun pappi tai muu kastaja suorittaa heille toimituksen Kristuksen sijasta, hän siunaa heidät ja antaa heille uskon ja taivasten valtakunnan; sillä papin sana ja teko on itse Kristuksen sanaa ja tekoa.

35. Tämän kanssa on sopusoinnussa myöskin pyhä Johannes sanoessaan 1. Kirjeensä 2. luvussa (1. Joh. 2:13. jakeessa): »Minä kirjoitan teille, isät, minä kirjoitan teille, nuorukaiset, minä olen kirjoittanut teille, lapsukaiset". Apostoli ei tyydy kirjoittamaan nuorukaisille, vaan hän kirjoittaa lapsukaisillekin, "että he ovat oppineet tuntemaan Isän". Tästä todellakin seuraa: apostolit ovat kastaneet lapsiakin ja olleet siinä vakaumuksessa, että he uskovat ja tuntevat Isän, aivan kuin he olisivat ehtineet ymmärrykseen ja osaisivat lukea. Ja vaikka joku saattaisikin tulkita "lapsukaiset" -sanan merkitsevän aikuisia, koska Kristus opetuslapsiaankin niin nimittää, niin on kuitenkin varmaa, että hän tässä puhuu sellaisista, jotka ovat nuorempia kuin nuorukaiset. Tuntuu siis siltä, kuin hän puhuisi viittatoista tai kahdeksatoista vuotta nuoremasta ikäkaudesta, tekemättä mitään erotusta noiden vuosien ja ensimmäisen ikävuoden välillä, kaikkia näitä kun sanotaan lapsiksi.

36. Tarkastelkaamme kuitenkin, millä perusteilla ei pidetä lapsia uskovina. Väitetään, etteivät nämä voi kuulla Jumalan sanaa, koska eivät vielä ole ehtineet ymmärrykseen; jos Jumalan sanaa ei kuulla, ei voi olla uskostakaan puhetta, niinkuin Roomalaiskirjeen 10. luvussa (Room. 10:17. jakeessa) sanotaan: »Usko tulee kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta». Sanohan, onko tuokin kristillisesti puhuttu, kun arvostellaan Jumalan tekoja meidän rikkiviisautemme mukaan: Lapset eivät ole ehtineet ymmärrykseen, siis he eivät voi uskoa? Entäpä jos sinä oletkin moisella ymmärrykselläsi jo luisunut uskosta, mutta lapset ymmärtämättömyydessänsä tulleet uskoon? Sanopa, mitä etua tosiaan järjestä on uskolla ja Jumalan sanalla? Sehän se juuri innokkaimmin vastustaa uskoa ja Jumalan sanaa siinä määrin, että kukaan ei siltä voi päästä uskoon eikä sietää Jumalan sanaa, ellei sitä sokaista ja häpeään saateta! Ihmisenhän täytyy kuulla siitä ja tulla houkan kaltaiseksi, jopa yhtä järjettömäksi ja ymmärtämättömäksi kuin pieni lapsi, jos mieli tulla uskovaksi ja saavuttaa Jumalan armo, niinkuin Kristus sanoo Matteuksen Evankeliumin 18. luvussa (Matt. 18:3. jakeessa): »Ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taivasten valtakuntaan». Kuinka usein Kristus, meitä nuhdellen, kehoittaa tulemaan lapsiksi ja houkiksi, kokonaan tuomiten järjen?

37. Sanohan minulle vielä, kuinka paljon ymmärrystä oli niillä lapsukaisilla, jotka Kristus otti syliinsä, joita hän siunasi ja joille hän taivaan omaksi antoi? Eivätkö hekin vielä olleet vailla ymmärrystä? Mutta minkä tähden

hän sitten käskee tuoda heidät luoksensa ja siunaa heidät? Mistä heillä on sellainen usko, joka tekee heistä taivasten valtakunnan lapsia? Totisesti juuri sen tähden, että he ovat vailla ymmärrystä ja houkan tapaisia, he ovat sopivampia uskoon kuin aikuiset ja ymmärtäväiset, joita järki alituisesti estelee, kun ei saa tungetuksi suurta päätään ahtaasta ovesta. Kun puhutaan uskosta ja Jumalan sanasta, ei sovi ottaa huomioon järkeä eikä sen tekoja. Tässä vaikuttaa Jumala yksin, järki on kuollut, sokea, ja se suhtautuu tähän tekoon kuin järkeä vailla oleva pölkky, että olisi voimassaan pyhä Raamattu, joka sanoo »Jumalaa ihmeelliseksi pyhissään» ja samoin Jesajan Kirjan 55. luvussa (Jes. 55:9. jakeessa): »Niin paljon korkeampi kuin taivas on maata, ovat minun tieni korkeammat teidän teitänne».

38. Mutta koska he ovat niin syvälle vajonneet omaan järkeensä, täytyy meidän käydä heidän kimppuunsa heidän oman järkensä aseilla. Sanohan minulle, minkä tähden sinä kastat ihmisen vasta sitten, kun hän on ylennyt ymmärrykseen? Sinä vastaat: Hän kuulee Jumalan sanan ja uskoo. Minäpä kysyn: Mistä tuon tiedät? Sinä sanot: Hän tunnustaa sen suullansa. Sitten minä sanon: Entä jos hän valehtelee ja on petollinen? Ethän saata nähdä hänen sydämeensä. Siinäpä se! Ellet siis kasta millään muulla perustuksella kuin sillä, että henkilö ulkonaisesti ilmaiseikse, itse ollessasi epävarma hänen uskostaan, niin että sinun täytyy ajatella tokko hänellä sisäisesti, sydämessä, on enempää kuin se, minkä sinä ulkonaisesti toteat, niin ei häntä auta hänen kuulemisensa eikä tunnustamisensa, sillä kaikkihan saattaa olla pelkkää inhimillistä käsitystä eikä oikeaa uskoa; ja mikä olet sinä sanomaan, että ulkonainen kuuleminen ja tunnustaminen ovat välttämättömät kastetta varten, ja että, ellei niitä ole, ei saa kastaa, mutta jos ne ovat, saa kastaa? Sinun täytyy siis tässä itse tunnustaa, että kuuleminen ja tunnustaminen on epävarmaa ja lisäksi riittämätöntä kastetuksi tulemista varten. Minkä nojalla sinä siis kastat? Kuinka aiot suoriutua vastuusta, pannessasi kasteen epäilyksille alttiiksi? Eikö ole niin, että sinun täytyy päätyä tähän ja tunnustaa, ettei sinun tarvitse enempää tehdä eikä tietää kuin sen, että kun luoksesi tuodaan henkilö, joka sinun on kastettava ja joka sinulta pyytää kastetta, sinun täytyy uskoa häntä tai ainakin jättää Jumalan haltuun, uskooko hän sydämessään oikein vaiko ei; näin olet vastuusta vapaa ja kastat oikein. Minkä tähden et tahdo tehdä samoin lapsille, jotka Kristus käskee tuomaan luoksensa ja jotka hän tahtoo siunata, vaan vaadit ensin ulkonaista kuulemistä ja tunnustamista, jonka itsekin tunnustat epävarmaksi ja kastetulle riittämättömäksi hänen kastamistansa varten? Sinä syrjäytät epävarman, ulkonaisen kuulemisen tieltä Kristuksen varman sanan, jolla hän käskee tuoda lapset tykönsä.

39. Sanohan minulle vielä, kuinka on uskovan kristityn ymmärryksen laita hänen nukkuessansa, koska ei hänen uskonsa eikä Jumalan armo hänestä milloinkaan luovu? Jos siis usko ilman ymmärryksen apua saattaa pysyä tiedottomuuden tilassa, minkä tähden se ei voi päästä alkuun lapsissa, ennen kuin ymmärrys ennättää tietoisuuden asteelle? Minäpä ulotan tämän kaikkiin tilanteisiin, joissa kristitty elää jotakin työskennellen ja toimien, olematta tietoinen uskosta ja ymmärryksestä, uskon silti puuttumatta. Jumalan teot ovat peitossa ja ihmeellisiä aina missä ja milloin hän tahtoo ja toisaalta taas kyllin julkisia aina missä ja milloin hän tahtoo, ja tämä on sekä liiaksi korkeata että syvää meidän arvosteltavaksemme.

40. Koska Kristus siis tässä sanoo, että ei saa estää tuomasta lapsia hänen tykönsä, hänen siunattaviksensa, koska meiltä ei vaadita varmuutta sisäisestä uskon tilasta ja koska ulkonainen kuuleminen ja tunnustaminen eivät kastetulle riitä, niin on meidän rajoittuminen siihen, että meidän, kastajien, kannalta katsoen riittää kastetun lausuman tunnustuksen kuuleminen, sellaisten, jotka tulevat omasta aloitteestaan. Näin siitä syystä, että emme vastoin omaatuntoamme antaisi sakramenttia esimerkiksi sellaisille, joista mitään hedelmää ei ole odotettavissa; jos he taas etsimisellään ja tunnustamisellaan saavat omantuntomme vakuuttumaan siitä, että voimme sakramentin armoa jakavana sakramenttina antaa, olemme vapaat vastuusta. Jumalan ratkaisuun jätämme asian, ellei kastetun usko ole oikea; me puolestamme emme ole antaneet kastetta turhan päiten, vaan siinä vakaumuksessa, että se tuottaa hyötyä.

41. Tämän kaiken minä sanon sen tähden, että ei kastettaisi ajattelemattomasti, niinkuin ne, jotka vastoin parempaa tietoansa kastavat siinä mielessä, että kaste ei mitään vaikuta eikä hyödytä. Näin kastajat tulevat syyntekijiksi, käydessään Jumalan sakramenttia ja sanaa joko tietoisesti kurittomalla tavalla tai ainakin ollen siinä vakaumuksessa, että niiden tarkoituksena ei ole eivätkä ne voi mitään vaikuttaa, mikä on täysin arvotonta sakramentin käyttöä, Jumalan kiusaamista ja pilkkaamista. Eihän tuomoinen ole sakramentin jakamista, vaan sakramentilla ilveilemistä. Jos taas kastettu epäuskoisena kieltää, niin kieltäköön; sinä ainakin olet menetellyt oikein: antanut oikean sakramentin hyvällä omallatunnolla, tosi hyötyä silmällä pitäen.

42. Niiden uskon sitä vastoin, jotka eivät omasta aloitteestaan tule, vaan jotka tuodaan kasteelle, niinkuin Kristus käskee tuoda lapset tykönsä, saat jättää sen haltuun, joka käskee heidät tykönsä tuomaan; kastaos heidät hänen käskynsä nojalla ja sano: Herra, sinä saatat ne tänne ja käsket kastamaan heidät, niinpä vastaa myöskin itse heistä; siihen minä luotan. Minä en uskalla heitä työntää luotani enkä estää; elleivät olekaan kuulleet sitä sanaa, josta usko tulee, aikuisten lailla, kuulevat he sen kuitenkin pienten lapsukaisten lailla: aikuiset käsittävät sen korvien ja ymmärryksen avulla, usein uskotta, mutta nämä kuulevat sen

korvillansa, ilman ymmärrystä, uskossa; usko on sitä lähempänä kuta vähemmän on ymmärrystä, ja se, joka heidät tuo, on väkevämpi kuin omasta aloitteestaan tulevien aikuisten tahto.

43. Mietiskelijöitä kiusaa eniten se näennäinen seikka, että aikuisissa asustava ymmärrys muka uskoo kuullun sanan, ja sitä he sitten uskoksi nimittävätkin; toisaalta he huomaavat, että lapsilla vielä ei ole ymmärrystä: tuntuu siltä, kuin nämä eivät uskoisi. Mutta he eivät ota huomioon, että usko Jumalan sanaan on jotakin aivan toista, syvällisempää, kuin se käsittely, minkä ymmärrys omistaa Jumalan sanalle, sillä tuo edellinen on yksinomaisesti Jumalan tekoa, kaiken ymmärryksen yli käyvää, ja sitä on lapsi yhtä lähellä kuin aikuinenkin, jopa paljon lähempänäkin, ja aikuinen on yhtä kaukana siitä kuin lapsi, jopa paljon kauempanakin.

44. Jälkimmäinen sen sijaan on inhimillistä tekoa, ymmärryksen kehittämää. Sanoakseni mielipiteeni: jos mikään kaste on varmaa, niin ennen kaikkea lasten kaste juuri sen Kristuksen sanan tähden, jolla hän käskee tuoda lapset tykönsä, aikuisten tullessa omasta aloitteestaan; aikuisissa saattaa piillä petos kehittyneen ymmärryksen ansiosta, mutta lapsissa ei voi olla petosta vielä uinuvan ymmärryksen tähden, ja heissä Kristus toteuttaa siunauksensa niinkuin hän myös on käskennyt heidät tykönsä tuomaan. Tämä on suurenmoinen sana, eikä sitä sovi syrjäyttää: Kristus käskee tuoda lapset tykönsä, nuhdellen estäjiä.

45. Tällä emme mitenkään ole tahtoneet heikentää emmekä lakkauttaa saarnavirkkaa. Eipä Jumalakaan totisesti saarnauta ymmärryksellä kuulemista varten — eihän sellaisesta mitään hedelmää tule — vaan hengellistä kuulemista varten, mikä, kuten sanottu, on lapsilla yhtä tarkkana, jopa tarkempina kuin aikuisilla: totisesti hekin kuulevat sanan. Eikähän kaste olekaan mitään muuta kuin evankeliumi, ja siihen heidät saatetaan. He kuulevat sen tosin vain kerran, mutta he kuulevat sen sitä voimakkaampana, koska se Kristus, joka on käskennyt tuoda heidät tykönsä, ottaa heidät omiksansa. Aikuisilla on se etu, että saavat usein kuulla ja kuulemaansa mietiskellä. Hengellisen kuulemisen kysymyksessä ollen ovat tosin aikuisetkin samassa asemassa: se ei kostu monilukuisista saarnoista, yksi ainoa saarna saattaa kerran sattua kohdalle, ja se riittää iäisesti, ja sen, minkä jäljestä päin kuulee, kuulee joko edistyäksensä ensi kuulemassansa tai jälleen turmellaksensa sen.

46. Kaiken kaikkiaan: lasten kastamisen takauksena on tämä sana: »Sallikaa lasten tulla minun tyköni älkääkään estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta». Näin Kristus on sanonut eikä hän valhetta puhu. On siis täysin oikeata ja kristillistä viedä lapset hänen tykönsä; tämä voi toteutua ainoastaan kasteessa. On myös täysin varmaa, että hän siunaa heidät, ja että hän antaa taivasten valtakunnan kaikille, jotka näin hänen tykönsä tulevat, näiden sanojen mukaisesti: »senkaltaisten on Jumalan valtakunta». Tämä riittääkin tästä tällä erällä.

47. Lopuksi pitäisi tässä käsiteltävän pitalin ja halvauksen hengellistä merkitystä. Kymmentä pitalista käsittelevässä saarnassa on kuitenkin pitalista laveasti puhuttu; ei siis ole tarpeellista tässä sitä laveasti käsitellä.

Lähde:

Luther, Martti

Kirkkopostilla : Toinen osa (s. 75 – 90)
suom. A.E. Koskenniemi